

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 11
2025

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Рівне, 2025

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 11. Рівне : РДГУ, 2025. 70 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, в.о.ректора, Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук професор, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 12 від 22 грудня 2026 року).*

УДК 159.922.8:316.61

ДЕТЕРМІНАНТИ КОНФЛІКТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ**Кудак Микола, здобувач ОС «магістр»**

спеціальності 053 Психологія, I курс, РДГУ

Науковий керівник: Созонюк О.С., канд. психол. наук, доцент

Постановка проблеми. Сучасний студент ЗВО є однією з ключових фігур, від якої залежить майбутнє суспільство, його прогрес і демократичні зміни. Сучасні психологічні дослідження в Україні зосереджені на вивченні особливостей поведінки людей у перехідний період розвитку суспільства, що обумовлено нагальною потребою в такому аналізі. У нинішніх непростих умовах юнацтво часто відчуває невпевненість у завтрашньому дні, стикаються з негативними емоційними станами та внутрішніми суперечностями.

Численні конфлікти, через які юнаки реалізують провідні вікові потреби □ прагнення до досягнень, самореалізації, самовираження, конкуренції, захисту власних цінностей, поглядів і пристрастей, є характерною рисою сучасної юнацької молоді. Це підкреслює важливість вивчення конфліктності на сучасному етапі розвитку суспільства загалом, а також тих психологічних особливостей, які її визначають [1].

Мета повідомлення – виявити особистісні детермінанти конфліктності у юнацькому віці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Юнацький вік, який зазвичай охоплює період від 17 до 21-23 років, є етапом переходу від підліткового до дорослого життя. Це час, коли людина вже має певний рівень самостійності, але все ще перебуває у процесі формування своєї ідентичності, професійного вибору та соціальних ролей.

Р. В. Павелків вказує на те, що «властиві юнацькому віку вимогливість і критичність стосовно іншого, безкомпромісність, підвищена егоцентричність породжують хворобливі труднощі і напруженість у взаємостосунках з значущими і близькими однолітками» [4, с. 204]. Л. О. Коберник вважає, що «через брак життєвого досвіду молоді люди нерідко плутають ідеали з ілюзіями, романтику з екзотикою тощо. У поведінці юнаків і дівчат проявляється внутрішня невпевненість у собі, що супроводжується іноді зовнішньою агресивністю» [2, с. 12].

Конфліктність у юнацькому віці має свої особливості та зумовлена низкою детермінант, що відрізняються від підліткових. Розглянемо їх детальніше.

1. *Біологічні та фізіологічні детермінанти.* Хоча гормональні «бурі» підліткового віку здебільшого вщухають, у юнацькому віці організм завершує своє фізіологічне дозрівання. Енергетичний потенціал залишається високим, що може проявлятися у прагненні до активності чи нетерпимості до обмежень. Наприклад, потреба у самореалізації, підкріплена фізичною зрілістю, іноді призводить до конфліктів із тими, хто ставить під сумнів здатність юнака до самостійності (батьки, викладачі).

2. *Психологічні детермінанти.* У юнацькому віці центральне місце займає пошук власної ідентичності та сенсу життя. Молоді люди часто стикаються з внутрішніми конфліктами, пов'язаними з вибором професії, цінностей чи життєвих цілей. Цей процес може ускладнюватися високими очікуваннями від себе чи невідповідністю між ідеальним «Я» та реальним станом, що провокує дратівливість або конфлікти з оточенням.

Потреба у визнанні та самоствердженні залишається актуальною, але набуває більш усвідомленого характеру, ніж у підлітків. Юнаки можуть вступати у конфлікти, коли відчувають, що їхня думка недооцінена чи їхня автономія обмежена. Наприклад, суперечки з викладачами чи роботодавцями часто виникають через прагнення довести свою компетентність.

3. *Соціальні детермінанти.* Соціальне середовище у юнацькому віці розширюється: з'являються нові зв'язки у закладах вищої освіти, на роботі чи у романтичних стосунках. Конфлікти можуть виникати через невідповідність між очікуваннями юнака та реаліями соціальних ролей. Наприклад, тиск суспільства щодо швидкого досягнення успіху (кар'єра, фінансова незалежність) може вступати у протиріччя з реальними можливостями, викликаючи напруження.

Стосунки з батьками також трансформуються: юнаки прагнуть повної незалежності, але часто ще залежать від сімейної підтримки, що може породжувати конфлікти. Вплив однолітків дещо слабшає порівняно з підлітковим віком, але конкуренція у студентському чи професійному середовищі стає новим джерелом суперечок.

4. *Культурні та ціннісні детермінанти.* Юнацький вік – це період, коли людина активно осмислює культурні норми та цінності, порівнюючи їх зі своїм досвідом. У сучасному світі, зокрема в Україні, юнаки можуть переживати конфлікт між традиційними очікуваннями (наприклад, раннє створення сім'ї) та сучасними тенденціями (фокус на кар'єрі чи саморозвитку). Ця невідповідність часто призводить до внутрішньої напруги або зовнішніх суперечок із представниками старшого покоління.

Глобалізація та доступ до інформації через інтернет також впливають на ціннісні орієнтації, що може ускладнювати адаптацію до локального контексту та провокувати конфлікти з тими, хто дотримується консервативніших поглядів.

5. *Особистісні детермінанти.* Індивідуальні риси характеру відіграють важливу роль у конфліктності юнаків. Наприклад, перфекціонізм, який часто загострюється у цей період через прагнення до успіху, може призводити до конфліктів із собою чи іншими через нереалістичні очікування. Амбітність, нетерпимість до критики чи висока потреба у контролі також можуть ускладнювати взаємодію з оточенням.

Конфліктність особистості формується під впливом сукупності психологічних і соціальних чинників. Передумови її появи та розвитку можуть бути як ситуативними, так і характерологічними [Буняк]. До ситуативних факторів належать незадоволення нагальних потреб, відчуття невизначеності, невпевненості, розгубленість, втома, перепади настрою, підвищена дратівливість, а також недостатня чи спотворена поінформованість. Одним із ключових джерел негативного психічного стану, що сприяє конфліктності, є відчуття несправедливого ставлення до особи.

Характерологічні передумови пов'язані зі стійкими рисами та якостями характеру, які провокують напруження у взаємодії з оточенням, викликають неприязнь, антипатію чи опір з боку інших. Г. В. Ложкін [3, с. 67-68] до таких рис зараховує нетерпимість до чужих недоліків, надмірну критичність, знижену самокритичність, імпульсивність, нестриманість в емоціях, упереджене ставлення до людей, схильність до агресії, прагнення домінувати над іншими, невихованість, брак внутрішньої духовної культури, байдужість до оточуючих, корисливість та егоїзм.

Висновки. Передумови появи конфліктності у юнацькому віці можуть бути як ситуативними, так і характерологічними. Конфліктність у юнацькому віці є результатом взаємодії біологічних, психологічних, соціальних, культурних та особистісних чинників. На відміну від підліткового віку, де конфлікти часто мають імпульсивний і протестний характер, у юнаків вони більш усвідомлені та пов'язані з процесом становлення як самостійної особистості. Розуміння цих факторів дозволяє спрямовувати енергію юнацького віку на конструктивні цілі розвитку саморегуляції, комунікативних навичок і толерантності. Цей період є не лише викликом, а й можливістю для формування зрілої, гармонійної особистості, здатної ефективно долати життєві труднощі.

Список використаних джерел

1. Буняк Н. А., Єнджейчак О. М. Психологічні детермінанти конфліктності у студентському віці. *Актуальні задачі сучасних технологій*: матеріали VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів. м. Тернопіль, 16-17 листопада 2017 р. Тернопіль, 2017. С. 181-182.
2. Коберник Л. О. Конфліктні форми поведінки : виникнення та подолання в юнацькому віці : Методичні рекомендації. Умань : Алмі, 2009. 77 с.
3. Ложкін Г. В., Повякель Н. І. Практична психологія конфлікту : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2000. 256 с. (рос. мовою)
4. Павелків Р. В. Вікова психологія : підручник. Київ : Кондор, 2011. 321 с.

ЗМІСТ

Байда Анастасія Вплив музики на емоційну сферу особистості	3
Василюк Юлія Особливості переживання самотності молоддю	5
Герасимюк Анна Вплив методів арттерапії на емоційний стан підлітка	8
Глюза Катерина Чинники розвитку життєстійкості особистості	10
Головіна Оксана Реабілітація проявів ПТСР засобами арттерапії	13
Гопанчук Юлія Від травми до стійкості: травма-орієнтований підхід як шлях до благополуччя молодших школярів	15
Даниш Олена Наукові підходи до визначення поняття та сутності резильєнтності	18
Карплюк Віктор Психологічні фактори розвитку самооцінки в юнацькому віці	22
Конончук Анастасія Прокрастинація як бар'єр у прийнятті рішень здобувачами вищої освіти в умовах невизначеності	23
Король Олена Психоемоційний стан як ключова категорія психологічних досліджень	26
Корчагіна Аліна Вплив дитячо-батьківських відносин на особистість підлітка	30
Кибукевич Т. Формування позитивного ставлення до себе у молодших школярів як ключовий аспект подолання наслідків психотравматичних ситуацій	33
Кудак Микола Детермінанти конфліктності особистості у юнацькому віці	36
Лаврук Людмила Теоретичний аналіз проблеми сімейного насильства та його психологічних чинників	38
Ланевич Ян Інтерпсихічна зумовленість прагнення молоді до удосконалення фізичного «Я»	40
Мацкевич Ольга Стосунки як базова потреба людини в юнацькому віці	42
Мороз Софія Креативність молодших школярів як потенціал для успішної адаптації в умовах нестабільності: умови та механізми розвитку	45
Ничипорчук Іван Психологічні особливості формування толерантного ставлення до ветеранів з тілесними ушкодженнями	47
Опанасюк Вікторія Огляд сучасних підходів та методик психологічного супроводу дітей з РАС у дошкільному віці	49
Редько Вероніка Психологічні та гендерні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	53
Хименко Андрій Психологічні особливості роботи з людьми, що пережили втрату	55
Шарафан Назарій Зміст психологічної готовності студентської молоді до волонтерської діяльності	56
Шмига Анастасія Особливості формування самооцінки у юнацькому віці: вплив міжособистісної взаємодії та воєнних чинників	59
Юрченко Катерина Чинники формування та психологічні наслідки цифрової залежності в юнацькому віці	62
Янко Елеонора Психологічні фактори булінгу серед підлітків	64

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 25.12.2025 р.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 5,3 Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»

вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2458 від 30.03.2006 р.